

A PARANCSNOK PÉLDAMUTATÁSA

A. Jeremko hadseregtábornok cikke a Krásznájá Zvezdá 192. számában

A Bolsevik párt és annak vezetői, Lenin és Sztálin mindig úgy értékelték a kiváló példát mutató parancsnokokat, mint a tömegekre való befolyás legjobb módszerének egyik legkiválóbb képviselőit.

A Nagy Honvédő Háború éveiben, az ország legnehezebb napjaiban Sztálin elvtárs bátorságával és nyugodtságával, előrelátásával és az ellenség pusztulásában való szilárd meggyőződésével hitet adott nekünk a győzelemhez, szocialista hazánk szabadságának és függetlenségének nevében hőstettekre lelkesítette az egész szovjet népet.

Sztálin elvtárs személyes példával tanította a szovjet tábornokokat és tisztet arra, hogy a legbonyolultabb kérdéseket is okosan és észszerűen oldják meg: minden oldalról kiértékelni a helyzetet, ennél számításba venni — mondotta — a legjelentéktelenebb részleteket is, helyesen alkalmazni a megoldásokat és végül: ezeket a megoldásokat keményen és hajthatatlanul a gyakorlatban végrehajtani.

A Legfelsőbb Parancsnokság utasításait végrehajtva, törekedjünk csapatainkat állandóan úgy vezetni, mint ahogyan azt a nagy Sztálin tanította. A mi szovjet katonai vezetőink mindig sikeresen oldották meg a hadműveletek vezetésével járó feladatokat.

A parancsnok személyes példájának erejéről és a tömegekre való befolyásról tanuskodik az a dicső út is, melyet Bolsevik Pártunk megjár.

„Országunkban — mondotta V. M. Molotov a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 31-ik évfordulóján tartott beszédében — úgy a nagy ügyekben, mint minden kis ügyben is látható a Kommunista Párt irányító és mozgató ereje.” Nem megvetendő az a tekintély sem, amelyet a Bolsevik Párt a széles népi tömegek előtt, a kommunisták példaadásának jóvoltából szerzett magának. A Párt fiait mindég a legbonyolultabb és legfelelősebb helyekre küldte és küldi, mindig megköveteli tőlük a haza javát szolgáló aktív és öntudatos munkát.

Különösen nagy követelményt állít fel a Párt a parancsnokokkal szemben. A parancsnok köteles nemcsak kifogástalanul teljesíteni kötelességét, hanem annak a példáját is megmutatni az alárendeltnek, hogy hogyan kell minden oldaláról és elmélyedve tanulmányozni a kapott feladatot, elhűséggel, párt-szerűen megoldani bármely kérdést. A parancsnok csak abban az esetben követheti meg alárendeltjeitől a kellő szervezethez és fegyelmet, ha ő maga is úgy a szolgálatban, mint az életben személyes példájával elől jár.

A szovjet nép nagy követelmény elé állítja a Szovjet Hadsereg tisztjeit, akiknek hivatásuk tanítani és nevelni a katonákat — a Szocialista Haza megvédőit, — gondoskodni a csapatok vagy alosztályok harcászóképeségének megerősítéséről. Szovjet tisztjeink különösen nagy követelményeket tartoznak támasztani önmagukkal szemben. A parancsnokok minden ügyükkel és tettükkel példaképpül álljanak környezetük előtt.

A haza és Lenin-Sztálin Pártja iránti határtalan odaadás, lángoló hazafiasság, a katonai esküben való hit, a magas erkölcsi forma, — ezek azok a jó vonások, melyek lehetővé teszik, hogy kiváló katonákat neveljenek a szovjet tisztek.

Nehéz felbecsülni a parancsnok személyes példaadásának jelentőségét, amikor a csapatok harci és politikai kiképzésének feladatait a béke-foglalkozás napjaiban oldják meg. A parancsnok személyes erkölcsi magatartásától, katonai műveltségétől, politikai-elméleti színvonalától, szervezőképességétől és fegyelemtől függ a foglalkozás sikere, a katonák nevelése, valamint alosztályoknak vagy csapatoknak a cél érdekében való harci és politikai kiképzése.

A katonai kötelesség teljesítésének személyes példáját mutató parancsnok mindig felhasználhatja a tekintélyét az alárendeltek felé. Fordítva viszont, az a tiszt, aki nem állít követelményeket maga elé, aki nem fegyelmezett, aki nem törődik saját képzésével, az magát és ugyanakkor alárendeltjeit is nehéz helyzet elé állítja.

A feszes fegyelem első feltétele a parancsnok szolgálati tekintélye. A parancsnoktól nagyon nagy tudást követelnek. „A legkisebb lemaradás és fegyelmetlen magatartás a katonai fejlődés kérdéseiben hamarosan általános lemaradáshoz és a szolgálati tekintély elvesztéséhez vezet. Az ilyen tekintély hiányában viszont csapatot nevelni nem lehet...” (M. V. Frunze).

A Szovjet Hadsereg szabályzatai különösen kiemelik a parancsnok személyes példamutatásának jelentőségét, mint a legjobb eszközt arra, hogy ezzel az alárendeltek az előttünk álló feladatok teljesítésére mozgósítsák.

„A parancsnok — a belső szolgálat szabályzata szerint — köteles az éberségben, szívósságban tanusított kifogástalan viselkedésével a törvények, szabályok, parancsok és rendeletek követelményeinek pontos teljesítésének példájával előljárni. Világos, hogy keményen és következetesen megvalósítani a szabályzatok, utasítások, parancsok, rendelkezések és a parancsnokok által támasztott összes követelményeket a tiszt csak abban az esetben tudja teljesíteni, ha minden tekintetben jól fel van készítve és állandóan növeli katonai és politikai tudását.

Az N. csapatban szolgál L. tiszt. Az ő alosztálya jogosan élvezi az élosztály dicsőséget jelentő megkülönböztetést. Az eredmények a mindennapi és fáradságos munka eredményei, amelyeket megkövetünk önmagunktól és minden fegyelmezett tiszttől. Ez a tiszt kiválóan ismeri a haditechnikát és a fegyvert. Részletesen megtanulta a szabályzatokat és utasításokat, sokat tanulmányozta a Nagy Honvédő Háború általános tapasztalatait a katonai és politikai tudásának fejlesztése érdekében. Mint a jövő lövészeivel és tornászaival, ez a tiszt a módszeres oktató és bemutató foglalkozásokon a személyes bemutatás módszerével foglalkozott az alárendeltekkel. Ezt megkövetelte az alárendelt tisztektől és tisztektől is.

Ugyanebben az időben L. tiszt nemcsak vezetni tudta a foglalkozásokat, hanem gyakran előadásokat és felolvasásokat is tartott a tisztek, tisztesek és katonák számára a katonai ismeretekről, a katonai és nemzetközi politikai kérdésekről. A parancsnokuk példáját követve, komoly politikai nevelő munkát végeztek a többi tisztek és tisztesek is az alosztályban.

Jellemző az is, hogy L. tiszt az alosztály harci és politikai kiképzésében minden újat igyekszik alárendeltjeivel megismertetni és megcsináltatni. Ebben az igyekezetben különösen jelentős az egész foglalkozás alatt a parancsnok személyes példája.

Az új iránti érzék, a foglalkozások minőségének felelőssége irányműködő törekvés, az oktatás és a nevelés élenjáró módszereinek bevezetése által a legtöbb parancsnoknak ugyanez a jellemzője, mindazoknak, akiknek a katonai tanítását L. tiszt vezeti.

A parancsnok személyes példájának nagy nevelő erejéről jelentős mértékben tanuskodik egy másik alosztály parancsnokának, Vojnov tisztnek mindennapi szolgálati ténykedése is. A fegyelemben, a harci és politikai kiképzésben az ő alosztálya az első. Vojnov tiszt kitartó és fáradságos munka után érte el eredményeit.

Jellemző, hogy minden ellenőrzésen, mely akár a tüzeleállításban vagy a sportcsarnokban folyik le, Vojnov tiszt mindig elsőnek és kiválóan hajtja végre a gyakorlatokat. Oktatáskor pedig nem csak arra tanítja meg alárendeltjeit, hogy egyik vagy másik fogást hogyan kell szabályosan végrehajtani, hanem kíváncsi rájuk azt a hasznos igyekezetet is, hogy utánozzák a legjobbakat, és hogy törekedjenek a gyakorlatok még példászerűbb végrehajtására.

„Csináld úgy, mint én” — mondja a tiszttalárendeltjeinek és ugyanakkor megmutatja nekik, hogyan kell működni egyik vagy másik esetben. Ugyanezzel a módszerrel oktatnak az alegységben a katonák és tisztesek. A módszer feltétlenül helyes és bevált az oktatási gyakorlatokon. Érthető, mert ezt a módszert teljes egészében csak a parancsnok tudja kihasználni. Mit is jelentene az, ha azt mondjuk az alárendeltnek: „csináld úgy, mint én” és ugyanakkor nem pontosan és nem helyesen mutatjuk meg neki, hogy hogyan kell végrehajtani a fogásokat? Ez azt jelenti, hogy a parancsnok önmagát és alárendeltjeit is ferde és káros helyzetbe hozza. A katona ismételni fogja azokat a hibákat, melyeket a parancsnok az oktatásnál elkövetett. Az a parancsnok, akinek megvan az elképzelése arról, hogy a szabályzat és az utasítások követelményeinek megfelelően hogyan kell végrehajtani a fogásokat, de azt nem sajátította el gyakorlatilag, eredménytelenül fogja kijavítani az oktatottat. Azért eredménytelenül, mert nem tudja megmutatni azt, hogy hogyan kell végrehajtani a fogást. Természetes, hogy ilyen feltételek közt nehéz a katonáknak azt a szükséges készséget elérniök, amely a harchezetekben számukra eredményt biztosít.

Vojnov tiszttal a Nagy Honvédő Háború frontjain szerezte tapasztalatait. Akkor saját tapasztalatával győződött meg arról, hogy mennyel jobb kiképzést kap a katona és a tiszttal az oktatásokon, annál biztosabban és bátrabban működik a harcban. Amikor azután a tiszttal békefelteletek mellett kellett nevelni és oktatni a katonákat, Vojnov úgy az egyes katonák, mint az egész alosztály érdekében a legjobb kiképzési módszereket válogatta ki.

Mindenek előtt önmagával szemben támasztott követelményt — tökéletesen megtanulni a Szovjet Hadsereg szabályzatait és utasításait, megszerezni a fogások és ténykedések kifogástalan végrehajtásának gyakorlatosságát, amelyekkel azután a katonákat és tiszteseket kell oktatni. Nagy szorgalommal sajátította el a haditechnikát, állandóan tornagyakorlatokkal fejlesztette magát, csiszolta azokat a gyakorlati készségeket, melyeket katonának tüzeóálláson, az alak és harcászati foglalkozásokon meg kell szerezni. S amilyen mértékben fejlődött és erősödött a tiszttal katonai tudása, annyira emelkedett az alosztályban a hadioktatás minősége is. Minden egyes fogás, minden egyes ténykedés példaszerteljesítésének tudása megengedte a tiszttal, hogy nagyobb követelmények elé állítsa a tiszteseket. Nagy segítség az a parancsnok részére, amikor az alárendeltjei hibáit nem csak fel tudja tárni, hanem meg is tudja mutatni, hogy azokat hogyan kell kiküszöbölni.

Ugyanúgy mint L. parancsnok, Vojnov tiszttal is nagy figyelemben részesítette a társadalmi és politikai nevelést. Egyidejűleg serkentették is a tiszteket és beosztottakat a munka jó elvégzésére. Az alosztály hamarosan az egyik első helyet foglalta el a csapat harci és politikai kiképzésében. Ez emelte a parancsnok tekintélyét a beosztottak előtt. Amikor a Pártbizottság tagjává választották, nagy bizalmat tanúsítottak iránta a csapat kommunistái.

*

Amikor azt mondtuk, hogy a parancsnok személyes példája neveli az alárendeltet, akkor nem csak azt értjük ez alatt, hogy a foglalkozásokon tudja megmutatni a fogásokat és gyakorlatokat, hanem világítsa meg munkájának egész tartalmát, értelmét is. Mert ebben a munkában minden fontos. Amilyen igyekvéssel teljesíti a parancsnok a szabályzatok meghatározása szerint a szolgálattal, ugyanúgy köteles alárendeltjei felé a kölcsönös viszonyt biztosítani. Sajnálatos, hogy minden tiszttal ezt még nem értette meg.

A hadsereg életében ismeretes eset, bár ritkán fordul elő, amikor a parancsnok csak azért kerül nehéz helyzetbe, mert valamilyen körülmény miatt lehetetlenné válik személyes példát mutatni alárendeltjeinek.

Vegyünk Sz. tiszttal alosztályparancsnok példáját. Miért kapnak az ő alárendeltjei a lökiképzésen évről-évre alacsony kiértékelést, mikor ugyanazokkal a feltételekkel

rendelkeznek, mint a többi alosztály? Ugyanebben az alosztályban miért nincs magas fokon a belső rend? Nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy az alosztály alacsony eredménye a harcoltatásban — egyenes következménye annak, hogy a parancsnok maga nem mutat személyes példát alárendeltjei előtt a saját szolgálati kötelességének végrehajtásában. Ennek a tisztnak hibája mindenek előtt abból származik, hogy nincsenek követelményei önmagával szemben. Gyengén tudja a lövészetet és haditechnikát, ugyanakkor nem igyekszik fejleszteni tudását.

Nem titok, hogy a tiszt személyes képzésének hiánya esetén nehéz végrehajtani kötelességét, valamint alárendeltjeit tanítani és nevelni. Az igaz, hogy javíthat a helyzetén, ha időben megérti hibáit és minden erejét e hibák leküzdésére összpontosítja. De Sz. tiszt ehelyett másodszor is megbocsáthatatlan hibát követett el. Ő a legkönnyebb utat választotta. Abbahagyta a katonákka! és tisztesekkel a foglalkozások végrehajtását. Ha a tiszt engedékeny tiszteseivel szemben, természetes, hogy csökkentenie kell velük szemben a követelményeket is. Ha a tisztesek nem érzik a parancsnok irányító kezét, akkor elnézik az oktatás, a fegyelem és a belső rend hiányosságait.

*

A szovjet tiszt hivatása abban áll, hogy személyes példával alárendeltjeiben magas erkölcsi és harci tulajdonságokat fejlesszen ki. Az alárendeltnek a parancsnoktól kell megtanulniok a munka szeretetét és a tudásra való törekvést. A hamis jólelkűség, a nagyképűség jelenségei a mi szovjet realista gondolkodásunkkal összeférhetetlenek. Az az ember, aki megelégszik az elért eredményekkel és annak babérjain pihen, nemcsak hogy példával nem hathat környezetére, hanem elkerülhetetlenül elveszti a tekintélyét is.

Tanulságos eset történt G. tiszttel. Az ő alosztálya alacsonyabb kiértékelést kapott az alak- és a lökiképzésen, mint a többi alosztály. Miközben ez a tiszt front-tapasztalattal rendelkezett és magasabb képzettségű volt, hogy lehetett az, hogy az ilyen alosztályparancsnoknál rosszabb felkészültséget mutattak, mint a többinél? Ennek egyszerű a magyarázata. Ez a tiszt az utolsó három évben (tanulmányai befejezésének pillanatától) nem egészítette ki a katonai és politikai tudását. Úgy számította, hogy az ő tapasztalata és képzettsége régen túlhaladta az általa vezetett alosztályét és ezért hanyag magatartást tanusított kötelessége iránt.

De bárhogy is volt, ez a tiszt mégis megértette, hogy nem juthat előre a szolgálati vonalon, hogyha a reábizott munkakörben nem javul meg. Amikor eljött a beszámolás ideje, az elbizakodott tiszt szomorú képet nyújtott. Kiderült, hogy a tiszt az utolsó három év elmúltával nemcsak hogy nem szerzett újabb ismereteket, hanem azt is elfelejtette, amit ezidáig tudott. Azzal kezdődött, hogy a lövészet előtt nem ellenőrizte a fegyvereket és az alosztály úgy ment ki a tüzelőállásba, hogy néhány karabély nem volt harc képes. A tiszt, mint ez várható is volt, nem tudta alárendeltjeit személyes példával lekesíteni a kiváló lövészetre, mert ő maga sem tudott jó eredményt felmutatni.

Tudhat-e az a tiszt a továbbiakban jó eredményt elérni az alosztály kiképzésében? Feltehetően tud, ha megváltoztatja a szolgálatához való viszonyát és a szó helyes értelmében parancsnokhoz méltóan viselkedik.

Az alárendeltnek érezniök kell mindenben a parancsnok személyes példáját, akár az oktatásra, a szolgálati kötelesség teljesítésére, vagy a katonai udvariasság betartására vonatkozik is az. Egyébként nem kezeskedhetik a fegyelem és a katonai rend betartásáért. Ismertük azt a tisztet, aki az utcán nagyon gyakran nem fogadta a katonák tisztelgését és még a feletteseknek ő sem tiszteltgett. Egyszer a parancsnoki őrzőjét bekísért néhány katonát, mert nem tisztelegtek. Mint később kiderült, a katonák többsége abba az alosztályba tartozott, amelyikben ez a tiszt parancsnokolt. Melleleg mondván, ez a tiszt a csapatparancsnokságnál nem volt rosszul minősítve. Ő azonban lebecsülte a tiszteltetés jelentőségét és nem haj-

totta végre a szabályzatoknak ezen előírásait. Ezzel rossz példát mutatott az alárendelteknek. A felettes parancsnok beszélgetett N. tiszttel és megérttette vele N. I. Kalinin csodálatos szavait a tiszteletadás jelentőségéről: „Miért kell, hogy a vörös katonája és a vörös tengerész találkozásakor tiszteletadást teljesítsen, üdvözölje a parancsnoki állományt? Azt mondják, hogy ez csak külső forma, egyszerűen a figyelemnek a jele. De ez távolról sincs így. A vörös katonának és vörös tengerésznek a hadsereg és a hadiflotta történetében a legforradalmibb harcosok.”

„Ha ez így van, akkor hogy lehet az, hogy mint egy katonai testvériség tagjai, a legforradalmibb hadsereg katonái és parancsnokai, akiknek majd vállvetve kell harcolniuk a háborúban és akiknek, ha szükséges lesz, ki kell egymást segíteni a tűzből és a sebesülteket a vérontó harcból, de lehetséges a halottakat is — ismétlem: hogy lehet az, hogy nem adjuk meg egymásnak a katonai tiszteletet?”

A tiszt megértette a hibáját. Most ő szolgál példaképül a fegyelemben és udvariasságban. Ez emeli befolyását alárendeltjeire. Most az alosztályban nem szegik meg a fegyelmet és mindig példásan viselkednek a katonák.

*

Számtalan példát lehet felhozni arra, hogy milyen nagy szerepet játszik a parancsnok személyes példaadása a harci és politikai kiképzésben, valamint a fegyelem és rend megerősítésében. Fontos, hogy minden tisztet hasson át annak tudata, hogy személyes példájával a Szovjet Fegyveres Erő harci megerősítésének nagy ügyét szolgálja. De arra, hogy az alárendelteket nevelni és tanítani tudja, mindenben és mindenütt példával kell előjárni, minden parancsnoknak hajthatatlanul meg kell valóztatnia Sztálin elvtárs utasításait arról, hogy jelenleg, békéidőben „... minden katonának, tisztnek és tábournaknak elsőrendű feladata, hogy szünet nélkül tökéletesítse katonai és politikai tudását”.

Csak az a tiszt szolgál példaképül alárendeltjeinek, aki szünet nélkül képezi magát, csak az tud maga iránt bizalmat keltetni, akinél megnyílvánu az atyai gondoskodás. Az ilyen parancsnokot ingadozás nélkül, a legbonyolultabb és legveszélyesebb feladatok végrehajtásában is követnek alárendeltjei és becsülettel teljesítik parancsait.

Fordítva viszont: az alárendeltek élesen elítélik a rosszul felkészült és igénytelen parancsnokot, az olyat, aki nem észszerűen készíti elő őket a harcténykedéshez. Az ilyen parancsnoknál kételkedni fognak az ügy sikerében, melyet vezetése alatt hajtanak végre. Hogy példával szolgálhasson az alárendelteknek, a tisztnek következetesen és állandóan fokozni kell katonai és politikai tudását. Emlékezzen arra, hogy éppen azoknál az embereknél, akik jól tudják dolgukat, a harc legkielégettebb pillanataiban is előteremtik az ellenség legyőzéséhez a legszükségesebb eszközöket.

